

POCTIVÁ STAVBA

Co se dnes stalo ve stavebnictví a můj pohled na věc.

ÚTERÝ 25. SRPNA 2026 VYDÁNÍ Č. 11 6 POLOŽEK DNE 2 VYNÁLEZY PÍŠE OTAKAR HOBZA

Položky dne

3x ČESKO · 3x ZAHRANIČÍ

Ocelovou zárubeň v paneláku není nutné bourat. Obložka ji přikryje, průchod se ale zúží

Dřevostavitel.cz popsal výměnu dveří v panelovém bytě bez bourání původních ocelových zárubní. Vybourání takové zárubně podle textu znamená práci úhlovou bruskou, jemný prach po celém bytě, poškozenou omítku i podlahu kolem otvoru a navazující zednické a štukatérské práce v řádu týdnů. Alternativou je obklad kovové zárubně, zkráceně OKZ. Jsou to duté frézované dřevovláknité profily potažené fólií, laminátem nebo dýhou, které se nasunou přes stávající kov. Původní panty se odříznou, profily se nasadí, spára se vyplní nízkoexpanzní montážní pěnou a do nových pantů se zavěsí dveře. Jeden průchod podle textu zabere do hodiny a jeho šířka se zmenší zhruba o dva až tři centimetry. Konkrétní ceny, požární odolnost použitých materiálů, hmotnost a únosnost kotvení ani údaje o dveřních křídlech zdroj neuvádí.

KOMENTÁŘ

Dva až tři centimetry znějí jako nic, dokud si ten průchod nezměříte. Panelákové zárubně bývají v označení osmisetmilimetrové, ale skutečná průchozí šířka už dnes bývá menší, a po obložení klesne pod hranici, kterou potřebuje vozík nebo stěhovaná pračka. U koupelny a záchodu je to ta nejcitlivější míra v celém bytě. Druhá věc je vstup do bytu. Dveře do společné chodby mají v panelovém domě zpravidla požadavek na požární odolnost a ten se plní jako sestava, tedy

křídlo a zárubeň dohromady. Přiznaně dekorativní obklad z dřevovláknité desky přes ni takovou sestavu nedělá. Uvnitř bytu je to rychlé a čisté řešení. Na vstupních dveřích to řešení není.

→ zdroj: Dřevostavitel.cz

(<https://www.drevostavitel.cz/clanek/vybourat-stara-kovova-futra-znamená-znicit-pulku-bytu>)

→ u nás: panelák

Do 150 let staré stodoly vestavěli samostatný dům. Zastavěná plocha 125 metrů čtverečních

ASB portál popsal rekonstrukci, při které se z přibližně 150 let staré stodoly stala schránka pro nový dům. Vestavba má zastavěnou plochu 125 metrů čtverečních, stodola sama 170 metrů čtverečních a stojí uprostřed pozemku o výměře 4 300 metrů čtverečních. Autory jsou Jan Forman a Michal Schwarz. Nový dům má lehkou dřevěnou konstrukci nezávislou na původním smíšeném kamenném zdivu, krov zůstal přiznaný a otevřený, štíty dostaly vodorovné laťování a v západním štítu je ocelová rozpěra. Stavba probíhala z větší části svépomocí. Název obce, rok zahájení a dokončení, cenu, řešení zateplení, výplň mezi sloupy ani skladbu střešního pláště zdroj neuvádí.

KOMENTÁŘ

Nezávislá konstrukce uvnitř starého zdiva je u téhle úlohy to jediné správné rozhodnutí a je učiněné hned na začátku. Staré kamenné zdivo se totiž chová jinak než nový dům. Sedá jinak, hýbe se jinak a nikdo o něm dopředu neví, jak hluboko sahá a na čem stojí. Kdo ho zatíží novým stropem, koupil si problém, který se ukáže za pět let ve formě trhlin. Ocelová rozpěra v západním štítu je přiznání, že to zdivo někam táhlo a muselo se to podchytit. Slovo svépomocí v takové větě nese víc, než vypadá. Znamená roky víkendů a

znamená taky, že kontrolu odvedené práce dělal ten, kdo ji odvedl.

→ zdroj: ASB portál (<https://www.asb-portal.cz/architektura/rodinne-domy/rekonstrukce-stare-stodoly-svepomoci>)

→ u nás: svépomoc

Terasa ze starých pálených cihel místo zámkové dlažby. Dobrá se pozná podle zvuku

Dřevostavitel.cz popsal skládání teras a chodníků ze starých pálených cihel z demolic, konkrétně ze zvonivek, půdovek a lícových cihel. Vypálené jsou při vysoké teplotě a povrch mají téměř slinutý. Podle textu se dobrá cihla pozná tak, že při lehkém ťuknutí dvou kusů o sebe vydá jasný, téměř kovový zvonivý zvuk. Klade se na sucho do lože z udusaného štěrku a písku, dá se skládat na vazbu, do rybí kosti nebo do ozdobných čtverců a dešťová voda vsakuje spárami do půdy. Měkké cihly text nedoporučuje, protože nasáknou vodu a v zimě je led roztrhá, a upozorňuje na zdlouhavé a prašné ruční otloukání vápenné malty. Konkrétní ceny materiálu, tloušťku cihel, minimální tloušťku lože, normy ani dlouhodobou údržbu zdroj neuvádí.

KOMENTÁŘ

Zkouška ťuknutím není lidová pověra, je to hrubý test nasákavosti a jde udělat na hromadě sutin za dvě minuty. Slabé místo téhle terasy ale není cihla, je to lože a odvodnění pod ním. Nezhutněný podklad se během první zimy zvlíní a vy si za dva roky rozeberete celou plochu znovu. „Děláš velkou chybu, Jaromíre. To se ti vymstí.“ A pokud terasa přiléhá k domu, řeší se tam ještě spád od stavby a hydroizolace, protože voda, která se má vsakovat spárami, se vsakuje i tam, kam nemá. Slovo pakatel v takových textech vždycky znamená, že se do ceny nepočítá práce. Odvoz, otloukání

malty a hutnění podkladu je několik víkendů. Materiál je opravdu skoro zadarmo, terasa není.

→ zdroj: Dřevostavitel.cz

(<https://www.drevostavitel.cz/clanek/drahe-zamkove-dlazbe-odzvonoilo>)

→ u nás: recyklát

Beton pohlcuje z ovzduší oxid uhličitý. Podle studie UCLA to pokryje méně než desetinu emisí cementu

Tým UCLA Samueli School of Engineering pod vedením profesora Gaurava Santa zveřejnil v časopise Communications Sustainability studii o karbonataci betonu. Beton během své životnosti váže vzdušný oxid uhličitý tím, že plyn reaguje s alkalickými látkami uvnitř na uhličitán vápenatý, a tenhle pochod se občas nabízí jako protiváha uhlíkové stopy cementu. Podle termodynamického a difuzního modelu pokryje ale méně než deset procent ročních emisí cementářského průmyslu, zatímco dřívější odhady mluvily až o 57 procentech. Běžný nekrytý betonový trám nebo deska by podle autorů potřebovaly zhruba tisíc let, než by karbonatace dosáhla poloviny průřezu. K roku 2030 má beton celosvětově vázat asi 230 milionů tun oxidu uhličitého ročně, proti přibližně třem miliardám tun, které mají cementárny vypustit. Konkrétní receptury betonu, vliv klimatu v jednotlivých oblastech ani srovnání s náhradami cementu studie podle zdroje neřeší.

KOMENTÁŘ

Na stavbě se karbonatace nepočítá jako zisk, počítá se jako porucha. Postupuje od povrchu dovnitř, snižuje zásaditost betonu a v okamžiku, kdy dorazí k výztuži, přestane ocel chránit a rozjede se koroze. Proto se předepisuje krytí výztuže a proto ho dozor měří dřív, než přijede domíchávač. Tisíc let do

poloviny průřezu vypadá uklidňivě jenom do chvíle, kdy si uvědomíte, že vaše výztuž neleží uprostřed průřezu, ale pětadvacet milimetrů pod povrchem. Tam je karbonatační fronta za pár desítek let. „Budoucnost patří aluminii.“ Zázračná vlastnost betonu se tedy z jedné strany oslavuje a z druhé se proti ní na téže stavbě bojuje distančníky a hutněním.

→ zdroj: TechXplore

(<https://techxplore.com/news/2026-08-concrete-natural-absorption-offset-emissions.html>)

→ u nás: karbonatace

Šest set britských stavbařů o záchodech na stavbě. Šedesát jedna procent žen omezuje pití vody

Časopis Construction Management vydávaný britským CIOB popsál průzkum, který mezi více než 600 pracovníky na stavbách provedla Katy Robinson, projektová manažerka rady hrabství East Riding of Yorkshire, v rámci kampaně Release the Bogs. Deset procent žen a devět procent mužů podle něj zvažuje odchod z oboru kvůli stavu hygienického zázemí na stavbách. Šedesát jedna procent žen a 35 procent mužů omezuje pití vody, aby na záchod chodit nemusely. Jen 40 procent dotázaných uvedlo, že dveře záchodu měly vždy funkční zámek, a 35 procent, že na dámských toaletách byl koš na hygienické potřeby. Třetina mužů uvedla, že kvůli stavu pánských záchodů používá dámské. Respondenti podle textu popisují, že zázemí na stavbách je, ale je v mizerném stavu. Typy staveb, regiony, srovnání s dřívějšími roky ani rozdělení podle profesí zdroj neuvádí.

KOMENTÁŘ

Zařízení staveniště je položka rozpočtu, kterou nikdo z investorů nekontroluje a skoro každý zhotovitel ji škrtá první. Přitom je to jediná položka, která přímo řídí, kdo vám na stavbě bude dělat. Dehydratovaný člověk dělá chyby a chyby na stavbě se platí z rozpočtu investora, ne zhotovitele. Kdo objednává dům, ať se při obhlídce staveniště podívá i na buňku a na chemický záchod. Vypovídá to o firmě víc než

reference na webu. Česká čísla k tomuhle tématu nemám, protože nikdo takový průzkum u nás nedělá. Nemáme tedy jak doložit, jestli je to u nás lepší, nebo horší. Ale těch šest set lidí popisuje přesně to, co se dá na kterékoli tuzemské stavbě vidět za pět minut.

→ zdroj: Construction Management (CIOB)

(<https://constructionmanagement.co.uk/thousands-mull-quitting-construction-over-state-of-loos-on-site-survey-shows/>)

→ u nás: zařízení staveniště

Holcim kupuje Fermacell za 840 milionů eur. Sádroláknité desky míří pod jednu střechu s Ytongem

Holcim podepsal dohodu o převzetí značky Fermacell od irsko-americké James Hardie Industries za 840 milionů eur. Součástí obchodu je i značka Aestuver. Fermacell vyrábí sádroláknité a cementem pojené desky a k nim stěnová řešení, podlahové systémy a požárně ochranné konstrukce, sídlí v Düsseldorfu, provozuje šest výrobních závodů v Evropě a má přes tisíc zaměstnanců. Holcim už drží značky Ytong, Silka, Hebel a Multipor a obchod řadí do své strategie NextGen Growth 2030. Uzavření se čeká v první polovině roku 2027 a je podmíněné souhlasem úřadů. Tržby ani ziskovost Fermacellu, umístění a kapacity jednotlivých závodů, očekávané úspory z propojení, budoucí vedení firmy ani lhůty antimonopolních řízení tisková zpráva neuvádí.

KOMENTÁŘ

Sádroláknitá deska je v českých dřevostavbách nosná položka, a to doslova. Bere na sebe ztužení stěny, požární odolnost i podklad pod obklad v koupelně, takže se v projektu často píše jménem značky, ne popisem vlastností. To je při každé změně vlastníka problém. Nový majitel časem sjednotí sortiment a některé tloušťky nebo formáty z nabídky vypadnou. Na stavbě se to pozná tak, že dodavatel přiveze jinou desku a řekne, že je to totéž. Někdy je, někdy není, a rozdíl bývá právě v požární klasifikaci a v únosnosti

kotvení. Kdo staví dřevostavbu, ať má v projektu vedle názvu i parametry desky. Značka se prodává, vlastnosti se objednávají.

→ zdroj: [baulinks.de](https://www.baulinks.de)

(<https://www.baulinks.de/webplugin/2026/1240.php4>)

→ u nás: sádroláknitá deska

Sloupy pod průvlakem se mají posouvat tak, aby zmizely v nenosných příčkách

Ve vícepodlažní budově s byty nebo kanceláři drží stropy nosné stěny a průvlaky uložené na sloupech. Sloup, který skončí uprostřed obytné místnosti, je překážka a mění dispozici, kterou nájemce chce. Rozmístění se přitom musí rozhodnout dopředu, protože nosné prvky se po dokončení hrubé stavby přesunout nedají a každá pozdější přestavba naráží na to, co je už hotové a nosné.

Zápis popisuje nosný systém budovy, ve kterém se sloupy dají podél nosníku posunout a schovat do nenosných příček. Podél hlavní osy budovy běží nosná hlavní stěna. Kolmo od ní k obvodové stěně vedou nosné vedlejší stěny a mezi nimi stojí nenosné mezistěny. Zhruba v půli rozponu mezi hlavní a obvodovou stěnou leží rovnoběžně s hlavní osou nosník uložený na vedlejších stěnách. Pod ním stojí řada sloupů, každý mezi dvěma vedlejšími stěnami. Jejich poloha po délce nosníku je nastavitelná a volí se tak, aby sloup padl do nenosné mezistěny nebo těsně k ní přiléhal.

Přihlásila to PORR Bau GmbH a jde o rakouský zapsaný užitný vzor. Rodina dokumentu zatím žádnou další zemi nemá. Chráněné je uspořádání celku, tedy hlavní nosná stěna, vedlejší nosné stěny, nenosné mezistěny, nosník uložený na vedlejších stěnách a přestavitelná řada sloupů pod ním. Zápis neuvádí rozpony, průřezy sloupů ani nosníku, počet podlaží,

ze kterého materiálu se konstrukce staví, ani jestli se poloha sloupů dá měnit ještě po dokončení stavby.

→ spis: AT 18792 U1 na Espacenet

(<https://worldwide.espacenet.com/patent/search?q=pn%3DAT18792U1>)

→ u nás: patent a užitný vzor

→ FÁZE: ZAPSANÝ UŽITNÝ VZOR

→ přihlásil: PORR Bau GmbH

Drát ovinutý kolem konstrukce se po zahřátí sám zkrátí a sevře ji

Zesílit už stojící nosnou konstrukci obvykle znamená přidat k ní další hmotu, nebo ji dodatečně sepnout. Běžné dodatečné sepnutí ale potřebuje kanálky, kotvy a hydraulický lis, tedy prostor a přístup, který na hotové stavbě většinou není. U starých sloupů, trámů a kleneb se přitom potřebuje sevření po obvodu, ne přilepený přídavek, který se do přenosu sil zapojí až se zpožděním.

Zápis popisuje postup, při kterém se konstrukce ovine drátem, jenž se po zahřátí sám zkrátí a tím ji sevře. Drát je ze slitiny s tvarovou pamětí, tedy z kovu, který si pamatuje svůj původní tvar a při ohřevu se do něj vrací. Ovine se kolem stavby nebo dílce ve zvoleném směru, případně ve více směrech, po částech nebo několikrát přes sebe, a pak se zahřeje. Ohřev převede materiál z jednoho vnitřního uspořádání do druhého, které už zůstane, a při té přeměně se drát stáhne. Vzniklá tahová síla vnese do konstrukce sevření. Konce lana se dají stočit do smyček a provléknout čepy, které se zapustí do konstrukce.

Přihlásila to re-fer AG a jde o zveřejněnou švýcarskou přihlášku. Rodina dokumentu zatím žádnou další zemi nemá.

Nárokovaný je jak samotný postup, tak stavba nebo dílec podle něj zhotovený, a to jak nově stavěný, tak už existující. Zápis neuvádí, jaká teplota je k přeměně potřeba, čím se ohřev na stavbě provádí,

jakou sílu drát vyvine, jak se spoj chová při požáru, ani jak dlouho sevření vydrží.

→ spis: CH 722544 A1 na Espacenet

(<https://worldwide.espacenet.com/patent/search?q=pn%3DCH722544A1>)

→ u nás: patent a užitný vzor

→ FÁZE: ZVEŘEJNĚNÁ PŘIHLÁŠKA

→ přihlásil: re-fer AG